

## Drámapedagógiai tábor Kárpátalján Bátyu, 1994. augusztus 1-7-ig.

Az Anyanyelvi Konferencia elnökének *Pomogáts Bélának* volt az ötlete, hogy a tábort ne Magyarországon, hanem odaát tartjuk. Nekik is, nekünk is olcsóbb. S hát ha még hatékonyabb is! S milyen igaz! *Bagu Géza* toborozta a résztvevőket, pedagógusokat és népművelőket, végigjárva a környékbeli községeket, személyesen is közölve, mi is az a sajátos és érdekes, amit ettől a tanfolyamtól kaphatnak a résztvevők.

Össze is gyűltek 15-en. Mindenki magánháznál lakott, többnyire pedagógusoknál, s ott is étkezett. (Nem akarom traktálni az olvasót az ottani ellátási viszonyok abszurditásaival.) Napközben a vasutas művelődési házban dolgoztunk. Keményen és szenvedélyesen. Olyan

konfliktusjátékok maradtak meg emlékeimben, amelyek szikráztak az élességtől. A drámajáték során kibontakozó problémák arra várnak, hogy külön cikkben számoljak be róla.

Az együtt töltött hét végén úgy döntött a csoport, hogy folytatja a tanfolyamot jövőre nyáron Akli hegyen. Már az írásos felkérést is elküldték az Anyanyelvi Konferenciához, hogy támogassák kezdeményezésüket. Szándéknyilatkozatot is fogalmaztak; a Kárpátaljai Pedagógus Szövetség keretén belül meg kívánják teremteni a drámapedagógiai szekciót.

(Debreczeni)

## BÁNVÖLGYÉBEN TÁBOROZTUNK ORGYET 1994.

1994. június 30-án reggel 9 órakor izgatott gyereksereg várakozott a Marczibányi Téri Művelődési Központ előterében. Ők 80-an döntöttek úgy, hogy a nyári szünetükből 10 napot Bánvölgyén töltenek el, az Országos Gyermekszínház és Kézműves Táborban. Ez már az ötödik nyár, hogy a Művelődési Központ a színjátszás, a zene, a tánc, a képzőművészet iránt fogékony gyerekek részére nyári táborozást szervez. Az eltelt évek alatt kialakult a tábor „törzsközössége”, amely természetesen minden évben bővül barátokkal, ismerősökkel. Az idén nyáron *Bartha Eszter*, *Fodor Mihály*, *Juszcák Zsuzsa* és *Kis Tibor* rendező dolgozott a színjátszókkal. A gyerekek életkorának megfelelő irodalmi műveket dolgoztak fel, amelyekből a tábor végére igen szép, szívetmelengető produkciók születtek. Idén is sikerült úgy együtt dolgozni a gyerekekkel, hogy ne a produkció létrehozása legyen a tábor célja, hanem az odavezető út, a gyerekek alkotóképességére építő korszerű gyermekszínházás módszerrel — mely a gyerekekben rejlő rejtett képességek és tudás előhívására épít — legyen a közös öröm forrása. A legkisebbek a Szemgyógyító fű c. mesét adták elő, a kö-

vetkező korosztály a Kétévi vakáció c. regény egy jelenetét dolgozta fel. A nagyobb gyerekek egy 12 fős csoportja a Szamárfül c. távol-keleti mesét mutatta be, a legnagyobbak pedig a Legyek ura c. regényt jelenítette meg. Minden produkció a gyerekek játékaiból, jeleneteiből, ötleteiből állt össze a csoportvezető drámapedagógusok irányításával. A szakmai műhelymunkák mellett kiemelkedő szerepet szántunk a közös élményt nyújtó együttjátszásoknak, melyeknek emberformáló, gazdagító voltáról kezdünk elfeledkezni. Nagy sikert aratott a gyerekek körében a MÉTA játék, de ugyanilyen lelkesedéssel játszották a — 8 és 16 évesek egyaránt — a már lassacskán feledésbe merülő népi gyerekjátékokat is. Ebben a táborban „rendkívüli” események nem történtek, de attól, hogy a gyerekek és felnőttek a tíz nap alatt együtt gondolkodtak, játszottak, nevettek olyan meleg és családias légkör alakult ki, amelyre igazán jószívvel emlékezünk. Jövőre ismét táborozunk, nemcsak a gyerekek hanem a magunk örömeire is!

Vörös Zsuzsa

## Pedagógiai műhely Nagyatádon

Harmadízben dolgoztak együtt városunkban dunántúli drámapedagógusok a július 3-tól 9-ig tartó nyári táborban. Közel ötven tanító, tanár, könyvtáros érkezett: Zircről, Veszprémből, Letenyéről, Zalaegerszegről, Nagykanizsáról, a Balaton partjáról, Kaposvárról és környékéről.

A táborról *Katonáné Rosta Hedvig* keszthelyi pedagógus fogalmazott meg gondolatokat:

„A kedves fogadtatás, az ismerkedési est derűje, harmóniája, varázsa végigkísérte a nagyatádi napokat. Számptalan kapcsolatteremtő, lazító, koncentráló, fantáziafejlesztő improvizatív gyakorlatot, ritmusjátékot tanultunk, amelyek segítették a másokra figyelő és önmagát építő, gyors helyzetfelismerő személyiségjegyek megerősítését, oldották a feszültségeinket.

A dramatikus helyzetgyakorlatokban lehetőségünk nyílt arra, hogy érzékeljük, értékeljük az élethelyzetekben működő emberi kapcsolatokat és motívációkat sokrétűségét, összetettségét. Hasznos információkat szereztünk az oktató-dráma területén, amelyeket közvetlenül használhatunk a tanítási órán az ismeretek elmélyítésében.

Megtapasztaltuk a mozgás és lazítás testi-lelki feszültséget oldó, koncentrációt fejlesztő hatását, amely tulajdonképpen egészségvédő eszköz a pedagógus kezében. Beszélgettünk Moldoványi Judit klinikai pszichológussal az „énkép” és a „csoporthelyzet” szerepéről a deviancia kialakulásában, a szenvedélybetegségekről, az agresszióról.

A Szoborparkban nagy örömmel dolgozhattunk Ország László és Takács Zoltán képzőművészekkel, akik vizuális játékaikkal eddig nem tapasztalt látványvilágot

mutattak meg nekünk. A tábor lakóinak egymáshoz való viszonyát mindvégig a tolerancia, a nyitottság, a bizalom jellemezte. Szeretnénk a következő évben is találkozni!”

A résztvevők kétharmada visszatérő lakója volt a tábornak: megszerették városunk hangulatát, tereit, szobrait, zöldjeit, az itt élők nyugodt mosolyát.

A szakmai program vezetői *Móka János, Tolnai Mária, Pauska Mária* voltak. A tábor szervezője, a Nagy-

tádi Művelődési Ház, városunkban tovább gondozza a Drámapedagógiai Műhelyt.

Szeptembertől várja azokat a pedagógusokat, érdeklődő embereket, esetleg családokat, akik szívesen vesznek részt önépítő programban, akiktől nem idegen a "HOMOLUDENS" eszméje.

**Pauska Mária**

## Folyóiratszemle

Drámapedagógus olvasóknak ajánljuk az Országos Közoktatási Intézet szakfolyóirataiból

Természetesen az Új Pedagógiai Szemle és az Iskolakultúra valamennyi számában találni érdekes és érdemes írást (hogy csak az alternatív iskolák programjait bemutató Iskolakultúra-sorozatra utaljunk, hasonlóképpen az Új Pedagógiai Szemle egész számot szentelt 1993. szeptemberében a hazai Humanisztikus Kooperatív Tanulás iskolájának, decemberben a komprehenzív iskolamodellnek, 1994. áprilisában a Freinet-pedagógiának, vagy hadd hívjam fel a figyelmet Nagy Józsefnek és munkatársainak az Iskolakultúra egész 1994. évi 1-2. számát elfoglaló nagyösszeállítására, melyben egyedülálló személyiségfejlesztő, képességfejlesztő NAT-programjukat fejtették ki). A ajánlásunkban ezúttal — folytatva a DPM hagyományait — a drámapedagógia számára közvetlenül vagy csaknem közvetlenül hasznosítható üzenetekre hívjuk fel a figyelmet. Az áttekintett időszak 1993. ősztől 1994. ősziéig tartott.

### *Drámapedagógiai írások:*

Lehoczky János—Welisch Mária: Drámapedagógiai módszerek a környezeti nevelésben avagy dramatikus környezetpedagógia Új Pedagógiai Szemle: 1993/10.  
Előd Nóra: Ki viszi át a kultúrát? Iskolakultúra 1994/4.

### *Dráma, színház, film, bábjáték:*

Sneé Péter: Emberi nyelven. Iskolakultúra 1993. 15-16.  
Sneé Péter: Dusan Makavejev: Sweet movie. Iskolakultúra. 1993/18.  
Salló László: A színműíró Tamási Áron. Iskolakultúra 1993/18.  
Trencsényi László: Hová-hová Középeurópai Táncszínház? Iskolakultúra 1993/19. (színikritika)  
Szentirmay László: A bábjáték csodálatos világa. Iskolakultúra 1993/21-22.  
Gabnai Katalin: Átváltozásaink és a szélöreg. Iskolakultúra 1993/18.  
Mór Zsuzsa: Bábozzunk. Iskolakultúra 1994/5.  
Skaliczky Orsolya: A Csongor és Tünde jelképrendszere. Iskolakultúra 1994/6.  
Trencsényi László: Körmös. Iskolakultúra 1994/11-12. (filmjegyzet)  
Ungár Andrea: Órák a Varázsfuvoláról. Iskolakultúra 1994/7.  
Bodnár Gyula: A mágiától a musicalig. Iskolakultúra 1994/14. (recenzió)  
Trencsényi László: Walt Disney és Samu Géza találkozása (az egykori) gyermekszínházban. Iskolakultúra 1994/17. (színikritika)

Trencsényi László: Ezer angyal és egy minisztérium. Új Pedagógiai Szemle. 1994/7-8. (színikritika)

*Népművészet, néphagyomány—folklor a nevelésben*  
Halász Péter: A művészet, népművészet szerepe a környezeti nevelésben. Iskolakultúra 1993/17.  
Fülöpné Sváb Jolán: Kalendárium. Iskolakultúra 1994/5. (recenzió)  
Móser Zoltán: Szívemen páva sétál. Iskolakultúra 1994/7.  
Falvay Károly: Hozzászólás (Bodza Klára és Paksza Katalin könyvének recenziója) Iskolakultúra 1994/7.  
Keszler Mária: Visszatekintés Iskolakultúra 1994/8.  
Karácsonyné Molnár Erika: Pünkösödölő. Iskolakultúra 1994/10.  
Kulbertné Virág Zsuzsa: Népi hagyományok felelevenítése. Iskolakultúra 1994/13.  
Tátrai Zsuzsa: Formák, tárgyak, anyagok a néphagyomány rítusaiban. Iskolakultúra 1994/15-16.  
Falvay Károly: Hozzászólás (Barsi Ernő könyvének recenziója) Új pedagógiai Szemle 1994/5.

### *Kommunikáció, kommunikációs nevelés:*

Cs. Jónás Erzsébet: Dialógusmodellek a nyelvi kommunikációhoz. Iskolakultúra 1993/18.  
Máthé Dénes: Magyar nyelvtan társaslélektani alapon. Iskolakultúra 1994/6. (recenzió)  
Szalkai Sándorné: Felszabadító kommunikáció. Iskolakultúra 1994/15-16.  
Füzfá Balázs: A megszólalás nehézségei. Iskolakultúra 1994/15-16. (recenzió)  
H. Tóth István: A stílusfajta és szövegtípusok tanítása a NYIK-programban. Iskolakultúra 1994/6.  
Zrinszky László: A pedagógiai kommunikáció elméletéről. Új Pedagógiai Szemle 1994/5.

### *Gyermekirodalom*

Komáromi Gabriella: Sematizmuska. Iskolakultúra 1993/15-16.  
Baksa Péterné: Mesebeli madár. Iskolakultúra 1993/18.  
Károlyi Zsigmondné: Az Év gyermekkönyvei. Új Pedagógiai Szemle 1994/3.  
Fogarassy Miklós: Mi az, hogy „magyar gyermekirodalom”? Iskolakultúra 1994/3.  
Bálint Ágnes Júlia: Vitás kérdés a gyerek és ifjúsági irodalomban. Iskolakultúra 1994/3.  
P. Dombi Erzsébet: Szabadon pintyebb a pinty. Iskolakultúra 1994/3.  
Trencsényi László: Új magyar kamaszregény. Új Pedagógiai Szemle 1994/6.